

ennen kirkon-oppia. Ja nykyään on Suomen kansa kehittynyt, itsetietoinen kansa. Ja minun toivomukseni olisi, että jokainen vanhin kaiken muun hyvän ohella opettaisi lapsilleen sosialismia, sillä se vanhin, joka ei kahdellakymmenennellä vuosisadalla opeta lapsilleen yhteiskuntatiedettä, ei saisi pahastua, vaikka lapset täysiksi tullessaan muistuttaisivat häntä tämän tärkeän velvollisuuden laiminlyömisestä.

Nyt lopetan ja toivon kirjeenvaihtajaltamme tietoja toiminnastamme. KYNÄ.

ROSSLAND, E. C.

Terve, terve Toveritar!
Paikkakuntalaittemme velvollisuus olisi ollut jo ennemminkin katkaista tämä pitkä vaihto-olo. Mutta se sama hitaus on ollut minussakin suurimpana syynä. Mutta nyt rohkaisen mieleni ja sanon jotain näkemäni ja kokemuksiani ensikertalaisena.

Paikkakunnallamme toimivan s.s. osaston toiminta on huomattavasti vilkastunut viime vuoden, varsinkin näytelmäalalla. Siihen ottavat osaa jännittävästi joukko osastomme jäseniä. Tämä onkin ihana askel toiminnassamme, sillä niin kolkkoa ja elotonta kuin työläisen jokapäiväisyys onkin, niin tuopi tämäkin harastus vaihtelua ja laajentaa näkökantoa, kun saa nähdä tuon tuostakin uuden näytöskappaleen. Pysyvistä innostusta edelleenkin taiteen harrastajille! Toivon kuitenkin voimakkaampaa kannatusta ja kaikkien kansalaisten saapumista näytösiltoihin silloinkin, kun on sisäänkäymäksä, ettei saituruutensa masentaisi näytösiltojen voimien uhrasta. Osastomme tekee voittoa, kootessaan kaikki työläiset yhdeksi joukoksi, yhdenvertaisina valvomaan oikeuksiaan.

Niinpä maalisk. 12 p:n perhelitamanikin tarkoitus on, että sinne kutsutut kunniavieraat tulisivat illan ohjelman kautta paremmin ymmärtämään yhteenliittymisen tarkoituksen.

Myös naisten päivän vieton (10 p. maalisk.) ovat naiset laatineet mahdollisimman tarkoitustaan vastaavaksi, m.m. esitetään silloin "Tästelua elämään kruunusta". Itsensä vihaaja on se kansalaisemme, joka ei naisten päivän ohjelmaa saavu kuulemaan ja katsomaan. Lukija voi ne ajatella, että täällähän sitä vasta täydellä höyryllä tietä ratvataan, mutta ei vielä olla kuin kynnyksellä niihin monin velvollisuuksiin nähden, mitä puo luotoiminnan edistys vaatii, varsinkin naisilta.

Ensimmäinen Toveritar lehteen nähden, niin täällä kuin muillakin seuduilla. Ensimmäisestä numerosta alkaen olen seurannut Toverittaren sisältöä mielenkiinnolla, koska se on ainoa lehti keskuudessamme, jonka palstoilla hyljitynkin naineu saapi tunnustuksen olemassaolostaan.

Nykyään on Toveritar sisällöllensä nähden entistä enempää nuorisoo- ja lasten osastoineen, vielä käytännöllisine neuvoinen perhe- ja talousasioihin. Lukuunottamatta pääasi-
amme, jota me opimme agiteeravista, niin paikkakunta- kuin artikkelikirjotukistakin, täydennettyä toimittajan uhravaikeilla elämäntyöllä. Meidän kaikkien naisten pyhien velvollisuus on tilata omaa lehteämme ja saada miehetkin sitä lukemaan. Sen kautta monta ristiriitaista katsantokantaa selviytyisi naisasiassa ja tulaisiin solidaarisempaan henkeen yhteistyössä, niin naiset — kuin miehetkin — ja naiset keskuudessaan. Tuntessamme Toverittaren sisäisen voiman valistajamme, on enempi kuin rikos, että kidutamme sen henkyyttä pienessä ilmestymisalassaan, koska ainoastaan tilaajamäärän vähyys pidättää sen pääsemistä laajempaan kutsuukseensa. Koska Canadian suomalaisilla ei nyt ole omaa lehteä (Yhdysvaltain puoluelehtiä kannattamme ja luemme) jonka eteen eritoten uhrasimme varoja, niin luovuttakaamme mielihyvällä tuo vaatimaton summa \$1.25 Toverittaren tilaukseen, joka perheestä ja naisen kukkarosta, vielä niin vähistäkin varoista kuin suinkin kärsii. Näin tehdessä, me Canadian suomalaiset naiset (joita vielä pidetään jäljessä muista) kohotamme itseemme tasa-arvoisiksi

laajan Toverittaren lukijakunnan kautta.

Kun taas on naisten päivän vieton aika eletävissä, niin rohkeutta uupuneisimpiinkin mieleihin ja innokkaimseen lehdien levittämistyöhön! Ne äidit ja vaimot, jotka orjamielillä miehiinsä nähden eivät ole edes vielä niin vähää saaneet tunnustusta elämänsä työstä, että yhden vuosikerran tilaushintaa Toverittarelle, niin nyt tänä naistenpäivänä vannokaamme se ensimmäiseksi vaatimukseemme. On illan katkeroitavaa ihmisen ajatella, että yleismaailmallinen vallassa oleva mielipide käskää naisen valkeneaman seurakunnassa. Tämä sisimpään syötetty opetus onkin niin lujaan juurutettu ettei raskaintakaan velvollisuuttaan täyttäänsä työläisnainen näe hänellä olevan ihmisluonetta eikä tasa-arvoisuutta miehen rinnalla. Uskotaan sokeasti edelleenkin, että miehet ne naisetkin elättävät ja naisen arvo kohoa miehen rinnalla, vaikkakin naisen rinnassa omantunnon ääni kapinoitsee yhtäläisistä ihmis-oikeuksista ja vapaudesta. Mutta ei sittenkään tunnusteta ajallaan ja paikalleen mielipiteitän tätä nais-sorantaa vastaan; edelleenkin ollaan saanen suvaitsevaisia kansakeskusteluissa miesten heittämillä leikkauksille naisen ihmis-oikeuksiin nähden. Helppotajuissimminkin luokkatalusteluissa mykistyne peljätään, ettei vaan toissosialismi pääsisi valalle. Vieläpä ollaan äärimmäisen hienotuntuisia virallisissa osaston kokouksissakin, sen huomaa siitä, että enemmistö naisista ei koskaan käytä pienintäkään puhevuoroa ajatuksiaan ilmaistaakseen. Mutta kyllä löytyy johdonmukaisuutta puheessa silloin, kun aikansa kuluksi käydään kyllä ja ponsilauseilla mustatun lähimmän toimintakykyä, tai ollaan huvitettu hänen osattomasta elämänohennestaan. Aivan itsestään siellä tulee esille pimeimmänkin naisen järjen vilkkaus, kun luetaan neljän surlinkaan kirjoja ystävättäriensä kahvi-pöytien ympärillä. Nämä epäkohdat (meidänkin paikkakunnan suomalaisen pienessä väestössä, vielä pienempiin — parempi ja huonompi osatkin — ja monimielisiin seurapiireihin jakautuminen) katoaisi, jos todella halutaan omata yhtelysmyörrystä ja saavuttaa tosiveruutta.

Sitä meihin kasvattaisi puhujaseuran kokoukset, joita ei vielä osastomme monivuotisella toiminta-ajalla ole koskaan ollut. Aikaa ja voimia kyllä löytyy tarpeellistenkin tietojen hankkimiseen, kun vielä vähennettävissä helpparallassa hikoilemistakin. Ajan pitkästä tultaisiinkin huomamaan puhujakokouksien tarpeellisuuden välttämättömyys, kun ensin päästään sinuttuun alkuun. Jokaiselle työläisnaiselle pitäisi olla selvänä äänioikeusvaatimus. Mutta ennen sen saatua, on oltava varma, antaako äänensä puoltajalleen tai sortajalleen.

Hiljattain ovat saaneet Manitoban valtion naiset äänioikeuden ja myös oikeuden hakea virkoihin (kuten miehetkin). Mutta aavistampa, että monikin työläisnainen epätoivoina tosikohtalastaan ei itse voi määrätä vaatimuksiinsa vaaliurnalla, vaan heidän äänillään on monenkinmoisia pyydystäjää hyvine lupauksineen. Ettei tällaista julkista petosta vallassa olijat saisi tehdä, on naisten ajoissa otettava selvä valtiollisista ja taloudellisista pääasioista, jotka juuri meitä ja miehiämme, pitävät raskaimman sorron alla. Niin sitten äänioikeuden saatuaamme ei ole enään hapullemita, että minkä ja kenenkä hyväksi minä äänestäisin. Seuratesamme vaalien menettelyä ja tuloksa, niin suurin osa äänestäjiä, maailman mahtavin joukko, köyhällistö, kannattavat vielä kapitalisteja. Tätä ei saisi enään tapahtua! Kylliköhän me olemme kokeneet noita moisia luvattuja onnen päiviä. Puhuja kokouksissa juuri voisi parhaiten tehdä selvää näistä tärkeistä asioista ja sen kautta jokainen tulisi oikeuksistaan tietoiseksi. Naisten äänioikeuden aamu sarastaa pian British Columbiankin valtiossa, sillä Saskatchewanin herrain päville on se päässyt kysymykseen, kuten muutkin ihmisten asiat. Kaikkina aikoina on lasten kasvatus säilytetty naisten tehtäväksi, siksi on minäkään siitä esivanhemmilta peritystä tavasta ole

vielä vapautunut, vaikka aatteemme täydellimpi kasvatusmuoto velvoittaa siihen sekä äidin että isän. Joskin meidän lempitietelä ja oikeusvaatimukset hyväksomme raukeaisivat turhaan, niin lastemme tulevaisuutta on valvottava, heistä löytyy paras ja käyttämätön voima uudelle aikakaudelle. Lapsen, joiden sydämiin ei ole vielä mikään puolue leimaansa lyönyt (lukuun ottamatta suurkaupunkien lasten kurjuutta) ovat asetettavat ensi sijalle ja ajallaan ohjattavat tiedon ahjon ääreen.

Sos. sunnuntai koulu on välttämättömän antamaan oikeuksiemme alku-tietoja ja selvittämään niitä luonnottomia väärinvalkoisilla työläisillä kohtaan tyrannien puolelta. Syventyäkääpä äidit ja isät vallassaolijoiden ydin-ajatuksen, kun he ottavat hulmaavia summia sota-lainoja. Näitä tehdesään he tietävät, ettei heidän selkänahallaan ja kärsimyksillään niitä takaisin makseta. Mutta se tulee tapahtumaan kansoista kasvavan sukupolven ja vielä syntymättömään verellä seivien maiden kaikki ilotyökin nyt pakotetaan isättömille äideiksi. Moinea tämänpäiväinen julmurien verillekki, pitäisi syyttää pyhä vihaa noita ihmisilhan silpoja kohtaan ja yksimielisesti vaaran nähtävä rientää pienokaisiaan turvaamaan luokkatiedon asella. Lasten pehmeään ja viattomaan sydämeen on perin helppo istuttaa pysyväiset periaatteet.

Äidit, jotka henkisesti tunemme kasvatusalassamme köyhyyden, moninainen kotilaskarten ja elämänuhollin ohella, vaatkaamme paikkakuntalaittemme toimivaa osastola avuksemme tressä tärkeässä elämän työssä, perustamalla sunnuntai-kouluja lapsia varten. Voitanee kehoitukseeni tuoda estäviäkin verukkeita opetuksen menestymiseen nähden. Mutta sittenkin olen varma opetuskykyjen löytymisestä, sillä sitähan koulussa juuri selvitetäänkin, josta me itse kärsimme koko elämän ajan. Elkäämme onkin saillko puhtosten sydämiin tulla turmelluksi kirkollisten sunnuntai-koulujen kautta, sillä siellä heistä revitään pois sekin pieni elämän totuuden siemen, jonka vanhuksot ovat vaivoil istuttaneet. Missä itsetietoisuus ja velvollisuuden tunne vallitsevat, niin siellä tahdotaan todella ajoissa pelastaa syyttömät uhriksi joutumasta. Sosialistinen kasvatus on ainoa perintö, jonka voimme näissä olosuhteissamme lapsillemme antaa.

Te nuoret vaimot, joita onkin paljon kansalaisissamme Rosslandissa ja joille elämän taakka on vielä kuin kynnös, suloiselta tuoksuva kukkailuyhde sylissä, ottakaapas keskustelun alaiseksi ompeluseura, vaikka tämän edellämähintun sunnuntai-koulun hyväksi. Että koulun toiminta olisi ehompaa, siinä tarvitaan aineellisia varoja. Näin ollen kun puhallamme yhteen hilseen aatteen liedellä, niin uupuneempikin äiti flousta ja saapi voimaa kohlusempaakin elämän taakkaa kantaessaan, kun on tuon tuostakin ompeluseurankin kokouksia, joissa voidaan lähemmin kiilntyneenä asiaamme tulla suopeammaksi toisillemme. Joskin itse olemme syntyneet surun lapsiksi, emmekä tule näkemään sumun valkenemista. Sittenkin tehkäämme työtoivovoin mielin. — Kevät kerran koittavi vapauden, uskokaa voittoon sen!
AAVE.

NORWOOD, MASS.

Viime kirjeessäni mainitsin niistä ompeluseuran myyjäisistä, että ne tullaan pitämään maaliskuun aikana. Nyt olemme yksimielisesti päättäneet siitä, milloin ne suuret ja mainitsemista ansaitsevat käsityömyyjäiset pidetään. Ne pidetään 16 päivä maaliskuuta. Ohjelmaa ei tule muuta kuin avauspuhe ja soittoa soitkokunnalta. Emme ottaneet muuta ohjelmaa siitä syystä, että ehdittäisiin myydä kaikki käsityöt hyvissä ajoiln että sitte saamme pistää vähän jallia koreasti.

Myyjäisiltamaan myyjäksi valittiin Hanna Nyquist, rahojenkerääjäksi Hilja Hämäläinen ja kirjuriksi Fanny Heikkonen. Kukaan nyt pääsee sen suuritöisen ja suuriarvoisen pelton omistajaksi, johon naiseemme ovat

niin paljon aikaa ja rahaa uhranneet. Nythän se pian nähdään.

Naisten päivää vietimme 27p. helmikuuta. Iltama onnistui hyvin siihen nähden kun yleisöä oli kokoon-tunut noin parisen sataa henkilöä. Ohjelmaa oli tilaisuuteen hankittu ensiksi soittoa soitkokunnalta, sitte seuraasi puhe Adam Lehdolta. Hän puhui naisten päivän merkityksestä ja siitä miksiä nimitämme sitä juuri naisten päiväksi. Hän puheessaan toi esille epäkohtia, joissa olisi paljon korjaamisen varaa ja joita korjauksia voisivat miedänkin naiset tehdä, jos vaan olisi hyvää tahtoa. Ei ole vielä tosittoiminnalle annettu min-käänlaista huomiota. Vaikka emme saaneetkaan juhlaamme naispuhujaa, niin uskomme, että yleisö kyllä ymmärsi toveri Lehdon puheen johdosta naisten päivän merkityksen. Hän selvitti asian hyvin ymmärrettävästi. Runon lausui Alma Lähdemäki, laulua oli naisilta ja sitten jaettiin naisten päivän numeroa, jota olimme tilanneet satua kappaletta ja ne kaikki tulivat jaettuina. Sitte kerättiin vapaa kolehti ja lopuksi näyteltiin se uurettava näytöskappale "Langaton telefoni".

Naiset kokouksessaan 4 p. maalisk. päättivät seuraavista asioista: Tilittiin naisten päivän iltamasta tulleet rahat, nim. kolehti 3.55, joka tullaan käyttämään Toveritar lehdin levittämiseksi. Valittiin kaksi henkilön komitea, joka ottaa selvän, kenelle tullaan näillä rahoilla Toveritar tilaamaan.

Seuraavaan kokoukseen päätettiin väksti jättää kunkin pitkäsi aikaa näitä vapaaehtia tilatann. Komiteaan tulivat Hilja Hämäläinen ja Maria Lehto. Seuraava kokous on 23 p. maaliskuuta. A. A.

TONOPAH, NEV.

Minuthan valittiin viime kokouksessa Toverittaren kirjeenvaihtajaksi. Pitää kai sitä sitte täyttää velvollisuutensa. Eihän täällä Tonopahin "maunikämpältä" ole näkynytään kirjotuksia moneen aikaan Toverittaren palstolla, vaan ei täällä sentään nukuta. Tällä on nykyisin oikein vilkasta.

Ompeluseuran myyjäiset oli viime kuussa, joista oli puhdas voitto yli kuusikymmentä dollaria. Sehän oli hyvästi, kun täällä niin vähän on naisia.

Naisten päivän iltama oli helmik. 26 p., jossa naiset suorittivat ohjelman, jota olikin koko pitkästi. Ensiksi puhe, runoja ja kertomus, lauluja miehiltä, kuvaelma "Helvetti". Toverittaren naisten päivän numeroa tilattu 50 kappaletta, vaan en tiedä mistä syystä ne myöhästivät, ettei saatu silloin jakaa, mutta yhtä kaikki, kun saatiin vähän lopuksi tanssia, niin kaikki menivät kotinsa sievä hymy huulillaan.

Kyllä täällä on oikein mukavaa, kun kaikki ovat niin yksimielisiä, kun ei ole oita "kaalla" joukossamme, joitakulta yksilöitä huomioimattomasta. Ei se mitään haittaa vaikka joku joskus vähän tuoksahtaa. Kyllä se on siskot sillä tavalla, että meillä ei ole enään yhtään aikaa kuluttaa turhaan, vaan meidän on oikein tositteolla otettava kiinni ja oltava yksimielisiä taistelussa. Toivon siis innokasta kevättä kaikille Toverittaren lukijoille.

J-Y MÄKI.

WHITE PLAINS, N. Y.

Osaston virallinen kokous oli helmik. 27 p. Paljon oli asioita keskusteltavana, sillä ei ole voitu pitää kokousta pitkään aikaaan kun ei ollut kokoontumispalkkaa. Mutta nyt on saatu vuokrata huone samasta huoneustosta, jossa iltamiakin pidetään ja luultavasti saadaan sitä edelleenkin käyttää.

Virkaillat valittiin puolivuositöimintansa ja valituksi tulivat seuraavat henkilöt: Mathilda Rahikka puheenjohtajaksi, Lydia Filander pöytäkirjuriksi, Hilma Heinonen taloudenhoitajaksi, Emmi Holme jäsenkirjuriksi, Annie Lappalainen rahastonhoitajaksi ja Jenny Lindberg kirjeenvaihtajaksi.

Huvitolimikuntaan valittiin seitsemän henkilöä. Kansalaistuttamiskomiteaan tulivat valituksi Mathilda